

BADANIA NAD NICIENIAMI W WIELKOPOLSCE

Stefan Wolny

Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu

Na potrzebę kompleksowych badań nad fauną nicieni - pasożytów roślin - i ich szkodliwością w szkółkach leśnych drzew iglastych, pierwszy zwrócił uwagę Wilski [5]. Dalszych danych dostarczyły prowadzone na terenie Wielkopolski i w innych regionach kraju badania Wolnego [7, 8], w trakcie których stwierdzono występowanie w szkółkach zadrzewieniowych 56 gatunków nicieni, należących do rzędów Tylenchida i Dorylaimida. Niektóre z nich - jak się przypuszcza - mogą wpływać niekorzystnie na wzrost i rozwój siewek i sadzonek drzew i krzewów, co wymaga jednak potwierdzenia eksperymentalnego.

Badania prowadzono także nad nicieniami - pasożytami owadów. Dotychczasowe obserwacje wskazują, że w Wielkopolsce nicienie te występują nierzadko jako pasożyty mrówek leśnych [6].

Interesującego materiału dostarczyły badania nad cetyńcem większym (*Tomicus piniperda* L.) i cetyńcem mniejszym (*T. minor* Hrtg.) [1-4]. Stwierdzono m.in., że w warunkach laboratoryjnych i terenowych nicienie *Heterorhabditis bacteriophora* Poinar, *Neoaplectana carpocapsae* Weiser i *Pristionchus uniformis* Fed. et Stan. powodowały wysoką śmiertelność larw cetyńców.

Tak więc dorobek nematologii w ochronie lasu w Wielkopolsce jest bardzo fragmentaryczny. Przeprowadzone prace mają charakter raczej przyczynkowy i nie dają jednolitego obrazu. W innych rejonach kraju stan podobnych badań jest jeszcze mniej zaawansowany. Dla pełniejszego określenia roli nicieni w ekosystemach leśnych i w ochronie lasu, potrzebne są więc kompleksowe badania nematologiczne.

LITERATURA

1. Michalski J., 1982: Studies on the pathogenic microorganisms of *Tomicus piniperda* L. and *T. minor* Hrtg. Chair of For. Ent. Acad. of Agric. Poznań. Final Rep. 126.
2. Michalski J.: Możliwość wykorzystania niektórych nicieni (Nematoda) w biologicznym zwalczaniu korników (Coleoptera: Scolytidae). Roczn. AR Poznań (w druku).
3. Michalski J., Tomalak M.: Zniekształcenia niektórych narządów wewnętrznych *Tomicus piniperda* L. (Coleoptera: Scolytidae) wywołane przez nicienie (Nematoda). Roczn. AR Poznań (w druku).
4. Tomalak M., Michalski J., Grochowski J.: The influence of Nematodes on the structure of genitalia of *Tomicus piniperda* L. (Coleoptera, Scolytidae). Jour. Inver. Path. (w druku).
5. Wilski A., 1960: Nicienie jako szkodniki w szkółkach drzew iglastych. Sylwan, 8: 55-57.
6. Wiśniewski J., 1983: Studies on a biological complex of factors regulating forest ant populations. Chair of For. and Env. Protec. Acad. of Agric. Poznań. Final Rep., 79.
7. Wolny S., 1973: Przyczynek do poznania fauny nicieni szkółek sosnowych Leśnego Zakładu Doświadczalnego Siemianice, powiat Kępno. Pr. Nauk. IOR, 15: 127-140.
8. Wolny S., 1980: Nicienie, pasożyty roślin w szkółkach zadrzewieniowych. Zesz. Probl. Post. Nauk Rol., 232: 121-132.

С. Вольны

ИССЛЕДОВАНИЕ ПО НЕМАТОДАМ В ВЕЛЬКОПОЛЬСКЕ

Резюме

Автор представляет актуальное состояние знаний о нематодах в лесных экосистемах в области Велькопольска.

S. Wolny

INVESTIGATIONS ON THE NEMATODES IN THE WIELKOPOLSKA REGION

Summary

The current state of knowledge about nematodes of forest ecosystems of the Wielkopolska region is presented by the author.